

Plan

Diarienummer
511-2713-2017

Långsidberget SE0720306

Bevarandeplan för Natura 2000-område

Länsstyrelsen
Jämtlands län

Foto: mostphotos.se.

Fakta om området

Fastställd av Länsstyrelsen: 2018

Namn och områdeskod: Långsidberget, SE0720306

Län: Jämtlands län

Kommun: Härjedalen

Skyddsstatus: SAC (Special Area of Conservation/Särskilt Bevarandeområde)

Övrigt skydd: Naturreservat

Ägandeförhållanden: Staten via Naturvårdsverket

Areal: 295,7 hektar

Utgiven av

Länsstyrelsen Jämtlands län

November 2018

Tryck

Länsstyrelsens tryckeri, Östersund 2018

Löpnummer

2018:109

Diarienummer

511-2713-2017

Publikationen kan laddas ner från Länsstyrelsens hemsida
www.lansstyrelsen.se/jamtland

Innehållsförteckning

Natura 2000	4
Bevarandeplan	4
Tillståndsplikt och samråd	4
Karta och kartverktyg	5
Förklaring av begrepp.....	6
Ingående naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet	8
Beskrivning av området	9
Bevarandesyfte	12
Prioriterade bevarandevärden	12
Bevarandestatus	13
Övergripande bevarandemål	14
Övergripande hotbild.....	15
Prioriterade bevarandeåtgärder	16
Uppföljning	18
Beskrivning av naturtyper och arter	19
7140 – Öppna mossar och kärr	19
8110 – Silikatrasmarker	21
9010 – Taiga	22
91D0 – Skogbevuxen myr.....	25
1926 – Slät tallkapschongbagge.....	27
1927 – Grov tallkapschongbagge.....	28
Naturtypskarta.....	31
Litteratur.....	32

Natura 2000

Natura 2000 är ett ekologiskt nätverk av värdefulla naturområden inom EU. Utpekande av Natura 2000-områden bygger på krav som finns i EU:s fågeldirektiv och art- och habitatdirektiv. Syftet är att reducera risken för utrotning av vilda djur och växter och att hindra att deras livsmiljöer förstörs. Alla medlemsländer ska peka ut områden dels för fåglar som anges i EU:s fågeldirektiv, dels för naturtyper och arter som anges i art- och habitatdirektivet. Genom utpekandet åtar sig länderna att de utpekade värdena i områdena ska bevaras långsiktigt. Natura 2000-nätverket är en av hörnstenarna i EU:s arbete för att bevara biologisk mångfald. I art- och habitatdirektivet listas 170 naturtyper och sammanlagt cirka 900 växt- och djurarter som särskilt värdefulla. 90 av naturtyperna och drygt 100 av djur- och växtarterna i habitatdirektivets bilaga 1 och 2 finns i Sverige. Därtill häckar regelbundet cirka 60 av fågeldirektivets fågelarter i vårt land.

Bevarandeplan

För varje Natura 2000-område ska Länsstyrelsen ta fram en beskrivning. Detta ska göras i särskilda bevarandeplaner eller i en skötselplan om området även är skyddat som naturreservat. I planen ska det finnas en beskrivning av området innehållandes bevarandesyfte, bevarandemål och en förteckning av de naturtyper och arter som ska bevaras och bidra till gynnsam bevarandestatus. Hot mot Natura 2000-områdets arter och naturtyper, och behov av bevarandeåtgärder, till exempel skydd eller skötsel, ska också beskrivas. Informationen ska underlätta förvaltningen av området och tillståndsprövningar enligt miljöbalken. Bevarandeplanen ska fastställas av Länsstyrelsen, som även är ytterst ansvarig för att målsättningen med området uppfylls. Bevarandeplanen ska revideras när ny kunskap tillkommer eller när förutsättningar för området ändras. Den ska tas fram och hållas aktuell i dialog med berörda intressenter, och det är värdefullt om den som har ny information om områdets förutsättningar kontaktar Länsstyrelsen. Bevarandeplanen är inte ett juridiskt bindande dokument. För formell reglering av skydd eller skötsel kan andra beslut behövas, till exempel skyddsbeslut för naturreservat. Föreskrifter enligt eventuella skyddsbeslut gäller parallellt med den tillståndsplikt som gäller inom Natura 2000.

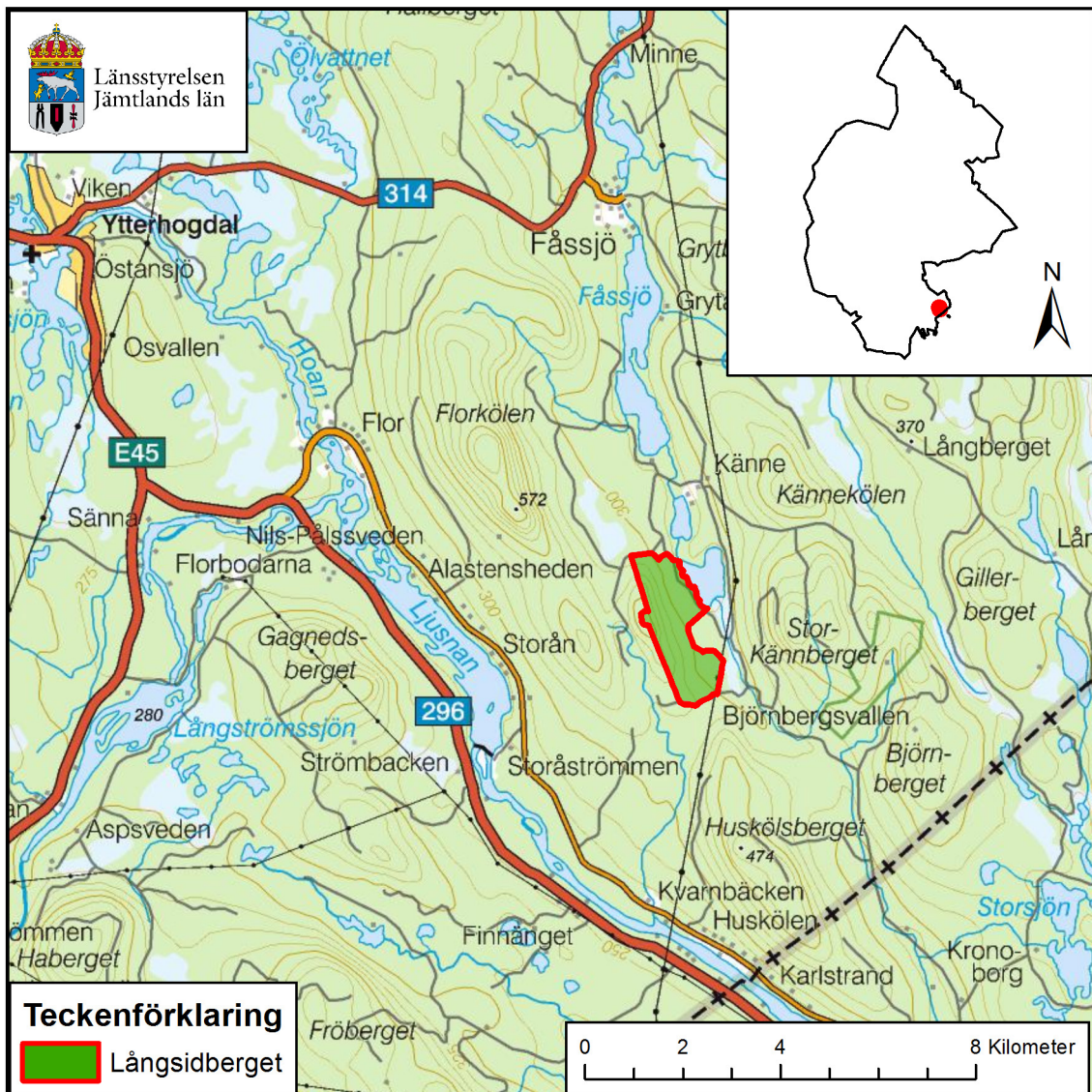
Tillståndsplikt och samråd

För att inte skada naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Det kan även gälla åtgärder utanför Natura 2000-området, om de kan påverka miljön i området. Detta regleras i miljöbalken (7 kap.27–29§§). Då det kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka naturvärden behöver man samråda med Länsstyrelsen före genomförandet. Vid skogsbruksåtgärder hålls samråd med Skogsstyrelsen. Mer information finns hos Länsstyrelsen, läs på webben eller kontakta en handläggare.

Karta och kartverktyg

Aktuell information om naturtypers utbredning och arter i ett enskilt Natura 2000-område går att hitta med hjälp av kartverktyget Skyddad natur. Det kan nås på Naturvårdsverkets hemsida genom att söka på "kartverktyget skyddad natur". I kartverktyget söker du upp aktuellt område och klickar på namnet för mer information. Karta över naturtyper hittas efter sökning av område, gå till fliken Kartskikt, avmarkera allt och under Naturtypskarteringar, lägg till Natura naturtypskartan (NNK) och välj Naturtyper (ytor, linjer, punkter). Det finns även möjlighet att ladda ner naturtypskartan som shp-fil. För mer information, se Länsstyrelsens hemsida.

Här nedan finns en översigtskarta över områdets belägenhet. En naturtypskarta finns i slutet av denna bevarandeplan.

© Länsstyrelsen Jämtlands län

© Lantmäteriet Geodatasamverkan - GSD

Förklaring av begrepp

Bevarandesyfte

Det övergripande syftet med Natura 2000-området är alltid att upprätthålla de förtecknade naturtyperna och arterna i "gynnsam bevarandestatus".

Bevarandemål

Bevarandemålen beskriver vad bevarandesyftet innebär i praktiken för förtecknade naturtyper och arter. Målet skall alltså, helst med hjälp av mätbara parametrar, beskriva vad gynnsam bevarandestatus för aktuell art eller naturtyp innebär. Föreligger redan gynnsam bevarandestatus sätts bevarandemålen ofta så att nuvarande förhållanden ska bibehållas.

Bevarandestatus

Bevarandestatus för en naturtyp bestäms av de faktorer som påverkar naturtypen och dess typiska arter. Med påverkan avses något som på lång sikt kan förändra naturtypens naturliga utbredning, struktur, funktion, eller förändra de typiska arternas möjlighet till överlevnad. En naturtyps bevarandestatus anses gynnsam när:

- » dess naturliga eller hävdbetingade utbredningsområde och de ytor den täcker inom detta område är stabila eller ökande, och
- » den särskilda struktur och de särskilda funktioner som är nödvändiga kommer att finnas under en överskådlig framtid, och
- » bevarandestatusen hos dess typiska arter är gynnsam.

Bevarandestatus för en art bestäms av de faktorer som påverkar arten och som på lång sikt kan förändra den naturliga utbredningen eller storleken hos dess populationer. En arts bevarandestatus anses som gynnsam när:

- » uppgifter om den berörda artens populationsutveckling visar att arten på lång sikt kommer att förbli livskraftigt och
- » artens naturliga eller hävdbetingade utbredningsområde inte minskar inom en överskådlig framtid, och
- » det kommer att fortsätta finnas en tillräckligt stor livsmiljö för att artens populationer skall bibehållas på lång sikt.

Habitat

Med habitat menas en miljö som är lämplig för en viss art att leva i. I denna bevarandeplan används begreppet naturtyp ofta som synonym till habitat.

Koder

Varje naturtyp och art som omfattas av art- och habitatdirektivet eller fågeldirektivet har en speciell kod. Förteckningen över koder för arter och naturtyper som återfinns i Sverige hittas på Naturvårdsverkets hemsida: <http://www.naturvardsverket.se>

Dessutom har alla Natura 2000-områden en unik kod.

Prioriterad art eller naturtyp

Utpekade som prioriterade i art- och habitatdirektivet eftersom Sverige som medlem i EU har ett särskilt ansvar för dessa. Prioriterade arter och naturtyper är ofta de mest hotade och/eller så finns deras huvudsakliga utbredningsområde inom EU.

Rödlistad art

Rödlistan är en nationell sammanställning av arters status (utdöenderisk) inom landets gränser. Arternas status bedöms med hjälp av ett antal kriterier som omfattar skattningar av populationsstorlek, förekomst, utbredning och trender. Utifrån en sammantagen bedömning placeras arterna i olika rödlistekategorier. Läs mer på Artdatabankens hemsida: <http://www.artdatabanken.se>

Typisk art

Indikatorarter vars förekomst indikerar gynnsam bevarandestatus hos naturtypen genom att de reagerar relativt tidigt på förändringar.

Ingående naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet

Området är utpekad att ingå i nätverket Natura 2000 enligt art- och habitatdirektivet. I tabellerna nedan redovisas samtliga i området påträffade arter och naturtyper som legat till grund för detta. Resterande areal upp till områdets totala areal uppfyller idag inte kriterierna för någon av de naturtyper som ingår i art- och habitatdirektivet.

Ingående arter enligt fågeldirektivet beskrivs nedan i tabell 3. Trots att området inte är utpekad enligt fågeldirektivet listas här de fågelarter som påträffats, eller där spår av arten påträffats, i området och omfattas av det direktivet i tabellen. Att en fågelart är upptagen nedan betyder därför inte nödvändigtvis att den häckar i området. Eftersom området inte har utsetts med avseende på fågeldirektivet nämns inte dessa fågelarter senare i rapporten.

Tabell 1. Ingående naturtyper enligt art- och habitatdirektivet.

Kod	Naturtyp	Uppskattad areal	Bevarandestatus
7140	Öppna mossar och kärr	3,6 hektar	Gynnsam
8110	Silikatrasmarker	0,4 hektar	Gynnsam
9010*	Taiga	236,0 hektar	Gynnsam
91D0*	Skogbevuxen myr	2,1 hektar	Gynnsam

* = Prioriterad naturtyp enligt art- och habitatdirektivet.

Tabell 2. Ingående arter enligt art- och habitatdirektivet.

Kod	Art	Svenskt namn	Bevarandestatus
1926	<i>Stephanopachys linearis</i>	Slät tallkapschongbagge	Gynnsam
1927	<i>Stephanopachys substriatus</i>	Grov tallkapschongbagge	Gynnsam

Tabell 3. Ingående fågelarter enligt fågeldirektivet.

Kod	Art	Svenskt namn
A038	<i>Cygnus cygnus</i>	Sångsvan
A085	<i>Accipiter gentilis</i>	Duvhök
A104	<i>Tetrastes bonasia</i>	Järpe
A236	<i>Dryocopus martius</i>	Spillkråka
A241	<i>Picoides tridactylus</i>	Tretåig hackspett

Beskrivning av området

Natura 2000-området, tillika naturreservatet Långsidberget är beläget cirka 15 kilometer sydost om Ytterhogdal. Långsidbergets högsta partier i västra delen når cirka 440 meter över havet och de lägre delarna i öster cirka 270 meter över havet.

Berggrunden består av fin till medelkornig rätangranit med inslag av vulkaniter. Dominerande jordarter är sandiga moräner. Terrängen är kraftigt kuperad med branta sluttningar och delvis blockrik, främst i de västra och centrala delarna, och betydande arealer kan betecknas som tekniska impediment (det vill säga svårtillgängligt för skogsbruk). Mot öster är terrängen något beskedligare med inslag av småbäckar, fuktsänkor och sumpskogspartier med omväxlande lövbrännor, grandominerade brandrefugier och relativt ordinär produktionsskog. Boniteten är mycket varierande, allt mellan mycket hög och impedimentmarker.

Området har brunnit flera gånger. En undersökning som genomförts i området har dokumenterat spår efter 18 bränder mellan år 1270 och den senaste större branden 1920. Det finns även spår efter en mindre brand (mindre än en hektar) i mitten av 1990-talet. I området genomfördes en naturvårdsbränning år 2009.

På flera ställen finns lövbrännor eller numera grandominerade partier med utdöende lövsuccesion. Stående och liggande rester av grov bränd tall finns spridda inom området, lokalt rikligt. Även i fuktigare grandominerade delar finns rikligt med lågor och död ved. Skogen är till övervägande del flerskiktad med stor åldersspridning. Några representativa tallar i bergslutningens norra del har provborrats och de var 290 respektive 280 år. Enstaka tallar har uppskattats till uppemot 500 år. Grovt bedömt finns brandljud i cirka två tredjedelar av de levande tallarna och brandljud förekommer även på gran, björk och sälg. Lokalt finns partier med gamla tallar, torrakor och gamla grova tallågor av urskogskaraktär.

Blandskog, tall- eller grandominerad med varierande lövinslag, är med cirka 165 hektar den dominerande skogstypen. Cirka 100 hektar utgörs av barrskog, vanligtvis talldominerad, varav cirka 20 hektar på hållmarksimpediment. Cirka 20 hektar är lövbrännor där gran och tall inte hunnit etablera sig. Största delen av dessa lövbrännor domineras av björk och en liten del av asp, båda med ett stort inslag av sälg.

Området är i ringa omfattning påverkat av modernt skogsbruk. Ingreppen inom området inskränker sig till cirka 500 meter skogsbilväg som skär in från områdets östra kant, en mindre gallring i anslutning till skogsbilvägen och en kortare traktorväg vid vägslutet. Spår efter dimensionsavverkning och uttag av ved förekommer men i betydligt mindre omfattning än normalt. Övrig påverkan är de skogsbilvägar, hyggen och kraftledning som till tre fjärdedelar utgör den yttre avgränsningen.

Vegetationstyperna i skogen är övervägande blåbärstyp till lingontyp, medan det i block- och hållmarkspartier övergår till lavrik typ. I sluttningarnas nedre delar och i fuktsänkor och bäckmiljöer förekommer örttyper med till exempel

skogsfru, skogsnycklar, trolldruva och ormbär. Stort örtinslag finns även i flera av lövbrännorna med bland annat liljekonvalj, nattviol, harsyra, vispstarr och kovaller. Knärot förekommer i påtagligt stor omfattning i lämpliga miljöer.

Ett stort antal rödlistade arter har dokumenterats i området, flera är listade i tabell 4. Merparten av dessa arter är kopplade till död ved i olika former. De mest exklusiva artfynden är dock knutna till gammal grov och bränd liggande tallved. De två första fynden av kolticka i Europa gjordes här 1997 respektive 1999. Vidare har under 2004 slät tallkapuschongbagge hittats i området.

Tabell 4. Rödlistade arter inom Natura 2000-området Långsidberget.

Rödlistekategorier definieras som: Utdöd (EX), Utdöd i vilt tillstånd (EW), Nationellt utdöd (RE), Akut hotad (CR), Starkt hotad (EN), Sårbar (VU), Nära hotad (NT), Livskraftig (LC), Kunskapsbrist (DD).

Art	Svenskt namn	Rödlistekategori
Fåglar		
<i>Accipiter gentilis</i>	Duvhök	NT
<i>Dryocopus martius</i>	Spillkråka	NT
<i>Pernis apivorus</i>	Bivråk	NT
<i>Picoides tridactylus</i>	Tretåig hackspett	NT
<i>Regulus regulus</i>	Kungsfågel	VU
Kärlväxter		
<i>Goodyera repens</i>	Knärot	NT
<i>Pulsatilla vernalis</i>	Mosippa	EN
<i>Epipogium aphyllum</i>	Skogsfru	NT
Insekter		
<i>Platysoma deplanatum</i>	Femstrimmig plattstumpbagge	NT
<i>Nothorhina muricata</i>	Reliktbock	NT
<i>Stephanopachys substriatus</i>	Grov tallkapuschongbagge	NT
Mossor		
<i>Anastrophyllum hellerianum</i>	Vedtrappmossa	NT
Svampar		
<i>Antrodia albobrunnea</i>	Fläckporing	VU
<i>Antrodia crassa</i>	Kritporing	CR
<i>Artomyces pyxidatus</i>	Kandelabersvamp	NT
<i>Asterodon ferruginosus</i>	Stjärntagging	NT
<i>Byssomerulius albostramineus</i>	Laxgröppa	VU
<i>Cinereomyces lenis</i>	Gräddporing	VU
<i>Fomitopsis rosea</i>	Rosenticka	NT
<i>Gloeophyllum carbonarium</i>	Kolticka	EN
<i>Gloeoporus pannocinctus</i>	Finporing	VU

Art	Svenskt namn	Rödlistekategori
<i>Hapalopilus aurantiacus</i>	Laxticka	VU
<i>Haploporus odorus</i>	Doftticka	VU
<i>Hericium coralloides</i>	Koralltaggsvamp	NT
<i>Junghuhnia collabens</i>	Blackticka	VU
<i>Kavinia alboviridis</i>	Gröntagging	NT
<i>Odonticum romellii</i>	Nordtagging	NT
<i>Phellinus chrysoloma</i>	Granticka	NT
<i>Phellinus ferrugineofuscus</i>	Ullticka	NT
<i>Phellinus pini</i>	Tallticka	NT
<i>Phlebia centrifuga</i>	Rynkskinn	VU
<i>Postia lateritia</i>	Lateritticka	VU
<i>Pseudographis pinicola</i>	Gammelgransskål	NT
<i>Sarcodon scabrosus</i>	Skrovlig taggsvamp	NT
<i>Skeletocutis brevispora</i>	Ulltickeporing	VU
<i>Skeletocutis odora</i>	Ostticka	VU
<i>Skeletocutis stellae</i>	Kristallticka	VU
<i>Trichaptum laricinum</i>	Violmussling	NT
Lavar		
<i>Alectoria sarmentosa</i>	Garnlav	NT
<i>Bryoria nadvornikiana</i>	Violettgå tagellav	NT
<i>Calicium denigratum</i>	Blanksvart spiklav	NT
<i>Chaenotheca gracilentia</i>	Smalskaftslav	VU
<i>Chaenotheca gracillima</i>	Brunpudrad nållav	NT
<i>Chaenotheca laevigata</i>	Nordlig nållav	NT
<i>Chaenotheca subroscida</i>	Vitgrynig nållav	NT
<i>Chaenothecopsis nana</i>	Liten svartspik	NT
<i>Chaenothecopsis viridialba</i>	Vitskaftad svartspik	NT
<i>Cladonia parasitica</i>	Dvärgbägarlav	NT
<i>Collema curtisporum</i>	Liten aspgelélav	VU
<i>Collema furfuraceum</i>	Stiftgelélav	NT
<i>Collema subnigrescens</i>	Aspgelélav	NT
<i>Cyphelium karelicum</i>	Liten sotlav	VU
<i>Hypogymnia bitteri</i>	Knottrig blåslav	NT
<i>Letharia vulpina</i>	Varglav	NT
<i>Lobaria pulmonaria</i>	Lunglav	NT

Bevarandesyfte

Natura 2000-området Långsidberget utgörs av ett naturskogsområde. Bevarandesyftet för området är att säkerställa en gynnsam bevarandestatus för områdets ingående naturtyper och arter:

- » Öppna mossar och kärr (7140)
- » Silikatrasmarker (8110)
- » Taiga (9010)
- » Skogbevuxen myr (91D0)
- » Slät tallkpuschongbagge (1926)
- » Grov Tallkpuschongbagge (1927)

Prioriterade bevarandevärden

I Natura 2000-området Långsidberget är de prioriterade bevarandevärdena områdets naturskog tillsammans med områdets rödlistade arter som signalerar höga naturvärden inom området.

Bevarandestatus

För att kunna säkra det långsiktiga bevarandet av utpekade naturtyper och arter samt bedöma behov och prioriteringar av bevarandeåtgärder krävs en bedömning av det specifika områdets bevarandestatus.

Denna bedömning utgår från tillståndet hos ingående naturtyper och arter i förhållande till de mål som fastställts för området. Områdets hotbild vägs in för att ge en uppfattning om hur områdets förutsättningar kommer utvecklas i framtiden.

För detta område bedöms bevarandestatusen preliminärt vara gynnsam. Observera att området är otillräckligt undersökt, varför bevarandestatusen inte med säkerhet kan fastställas.

Motivering

Att området som helhet anses ha gynnsam bevarandestatus baseras på att de flesta mål är uppfyllda. Skogen uppvisar stor diversitet i struktur och artförekomst samt präglas av en naturlig hydrologi. Brandkontinuitet upprätthålls i brandpräglade delar.

För bevarandestatus för specifika arter och naturtyper se beskrivningen av respektive art eller naturtyp. Se även skötselplanen för naturreservatet Långsidberget.

Övergripande bevarandemål

Nedan listas en sammanfattning av bevarandemålen för området. För mer detaljerade bevarandemål, se bevarandemål för respektive naturtyp och art. Se även skötselplanen för naturreservatet Långsidberget.

Träd i olika åldrar och dimensioner ska finnas, dessutom ska död ved finnas i stor mängd och olika grader av nedbrytning. Skogen ska lämnas utan påverkan av avverkning, dikning eller annan verksamhet i eller i anslutning till området som på ett negativt sätt kan påverka hydrologin eller hydrokemin. Naturvårdsbränning kan vara motiverat för att främja brandgynnade arter samt skapa viktiga strukturer och vidmakthålla naturliga processer.

- » Ingående arter utpekade i Art- och habitatdirektivet ska vara livskraftiga.
- » Arealen av de olika naturtyperna ska inte minska.
- » Populationerna av typiska arter för naturtyperna ska vara livskraftiga på lång sikt.
- » Endast inhemska arter ska förekomma.
- » Naturlig hydrologi i området.
- » Död ved i olika dimensioner och nedbrytningsstadier ska förekomma med minst 20 kubikmeter per hektar, alternativt med minst 15 procent av virkesvolymen.
- » Minst 20 procent av den döda veden ska vara stående.
- » Naturliga processer såsom brand ska bör återskapas/upprätthållas.

Övergripande hotbild

Hotbilden är en utvärdering av de hot som finns mot de olika naturtyperna och arterna, samt mot Natura 2000-området i sig. För en mer detaljerad hotbild, se hotbild för respektive naturtyp och art. Se även skötselplanen för naturreservatet Långsidberget.

De mest allvarliga hoten är sådana som förstör eller allvarligt skadar strukturer, miljöer och funktioner. Nationellt sett är skogsbruk det största hotet mot naturtypen. Skogsbruk i anslutning till området kan innebära ett hot eftersom fragmentering av naturtypen kan innebära att arter blir för isolerade och begränsas till möjligheten att ha en naturlig spridning.

Dessutom ger avverkningar i områdets omedelbara närhet upphov till kanteffekter, det vill säga att skogen öppnas upp för sol och vind varvid arter som är känsliga för uttorkning inte klarar sig. Likaså kan avverkningar, markavvattning, skogsbilvägar med mera i anslutande områden leda till att områdets hydrologi påverkas negativt.

Frånvaron av brand kan innebära att gran etablerar sig mer och mer i området vilket i sin tur kan medföra svårigheter för tallen att föryngra sig. Kraftig granetablering innebär inte bara ett hot mot flerskiktade tallskogar utan förhindrar även etablering av nya lövträdssuccessioner. Dessutom finns ett flertal hotade organismer som är beroende av brandpåverkade träd och bränd död ved.

Terrängkörning som innebär betydande markslitage kan innebära ett hot mot arter och naturvärden som är känsliga för tramp och annat slitage.

- » Exploatering av området.
- » Skogsbruk eller andra verksamheter i eller i närheten av området kan medföra kanteffekter samt förändringar i hydrologi/hydrokemi.
- » Dikning.
- » Frånvaro av brand kan medföra sämre förutsättningar för vissa arter och naturtyper.
- » Terrängkörning eller annan aktivitet som innebär betydande markslitage.

Prioriterade bevarandeåtgärder

För att uppnå bevarandemålen bör följande bevarandeåtgärder genomföras. Åtgärdsförslagen har sin utgångspunkt i och är tänkta att motverka de specifika hot som utpekats för området ifråga och innefattar både allmänna åtgärder (det vill säga hur området respekteras i fysisk planering, tillståndsprövning, naturskydd och naturvård) och specifika åtgärder för Natura 2000-området. De åtgärder som listas här är prioriterade för området.

För att bevara områdets natur- och kulturvärden långsiktigt rekommenderas ett fortsatt formellt skydd. Markägare och brukare i angränsande områden har stora möjligheter att bistå bevarandet av naturvärdena i Natura 2000-området. Information om dessa naturvärden och lämpligt tillvägagångssätt bör därför finnas tillgängligt. Information om områdets natur och bevarandevärden samt om hur detta bör beaktas ska dessutom vara tillgängligt för allmänheten.

För att undvika påverkan från närliggande markanvändning är väl fungerande skyddszoner vid exempelvis avverkningar, gödning och kalkning i anslutning till området en viktig del av en långsiktigt hållbar bevarandestrategi. Dit hör även att en naturvårdsanpassning sker hos skogsnäringen med ökad hänsyn vid sjöar och vattendrag i anslutning till Natura 2000-området. Miniminivån för denna hänsyn bör utgå från Skogsstyrelsens rekommendationer.

Kraven på skyddszonernas utseende varierar, bland annat beroende på områdets topografi och markförhållanden. För att nå en flexibel naturvårdsanpassning bestäms skyddszonernas storlek individuellt för varje avverkningsobjekt/varje avverkningsanmälan utifrån de lokala förutsättningarna. Kravet är ett fullgott skydd och en fullgod funktion för att säkerställa den biologiska mångfalden inom området.

En annan viktig åtgärd är att undvika införande av arter som är invasiva och genomföra åtgärder mot de arter som utgör hot mot den naturliga artsammansättningen.

För att ytterligare kunna utveckla de strukturer och funktioner som karakteriserar en naturskog ska brandpräglade delar av taigan vara fortsatt kontinuerligt påverkad av brand och hysa brandgynnade arter. Både tall och lövträd i olika åldrar bör finnas inom området och det ska finnas förutsättningar för nya generationsetableringar av dessa. Grandominerade delar ska präglas av lång kontinuitet och hysa arter typiska för sådan skog.

För att glesa ut skogen, öka ljusinsläppet och öka andelen död ved kan restaureringsåtgärder eller borttagande av gran vara lämpligt. Områden med huvudsakligen gammal granskog bör dock lämnas till fri utveckling. Syftet är att denna areal ska få utvecklas genom naturlig dynamik och att gamla och grova träd samt död ved i olika dimensioner och nedbrytningsstadier ska öka i omfattning.

Eventuella diken bör läggas igen för att återställa en naturlig hydrologi och kärren ska inte växa igen med träd eller buskar. För att upprätthålla hävdpräglade naturvärden bör eventuell hävd återupprätthållas.

- » Fortsatt skydd av Natura 2000-området som naturreservat.
- » Bevarandeplan med information om områdets natur- och bevarandevärden ska vara tillgänglig för allmänheten.
- » Vid avverkningar, gödsling, kalkning med mera i områden där vattenföringen leder in i Natura 2000-området måste särskild hänsyn tas.
- » Avverkning, gödsling och kalkning i närliggande områden runt Natura 2000-området bör begränsas.
- » Väl fungerande skyddszoner ska finnas i anslutning till området.
- » En naturlig artsammansättning ska upprätthållas.
- » Naturlig brandkontinuitet bör återskapas genom naturvårdsbränning.
- » Igenläggning av diken.
- » Viss naturvårdsgallring kan behövas för att skapa etableringsmöjligheter för tall och lövträd.
- » Hävd ska förekomma där det tidigare förekommit.

För övriga bevarandeåtgärder, se beskrivningen av respektive naturtyp och art.
Se även skötselplanen för naturreservatet Långsidberget.

Uppföljning

Området bör uppföljas kontinuerligt för att upprätthålla en långsiktigt gynnsam bevarandestatus för utpekade arter och naturtyper samt för att kunna utvärdera områdets bevarandeåtgärder och behov av ytterligare åtgärder. I de fall området inte har något formellt skydd är fortlöpande uppföljning av bevarandetillståndet prioriterat.

Om särskilda skötselåtgärder har specificerats för Natura 2000-området bör uppföljning ske med jämna intervall utgående från tidpunkten för senaste åtgärd.

Även verksamheter eller åtgärder som sker i anslutning till Natura 2000-området kan ha en negativ inverkan på de ingående naturvärdena i området, och kan därmed vara skäl för ytterligare uppföljning.

Beskrivning av naturtyper och arter

7140 – Öppna mossar och kärr

3,6 hektar

Naturtypen öppna mossar och kärr är brett definierad och inkluderar mossar och kärr som är plana, svagt välvda, eller sluttande. De ska vara öppna eller glest trädbevuxna och inte ha mer än 30 procent krontäckning. Naturtypen omfattar också öppna kärr och våtmarker i anslutning till sjöar och vattendrag och är därmed en av de vanligaste våtmarkstyperna i Sverige. Myrens hydrologi och hydrokemi får inte vara starkt påverkad av mänskliga ingrepp. Slätter kan bedrivas. Mindre ingrepp som orsakat lokal störning i begränsade delar av myren kan medges om de kan återställas.

Torvtäcket är normalt minst 30 centimeter djupt, men kan vara tunnare i unga myrar. Gungflyn, mjukmattegolv med vanligen mossrik vegetation som på grund av luftvävnad i rotsystemet flyter på vatten eller lös gyttja, inkluderas oavsett torvdjup. Morfologiska strukturer i torven är sällsynt och utgörs i så fall av mindre tubbildningar.

Bevarandemål för Öppna mossar och kärr (7140)

Öppna mossar och kärr ska ha fortsatt intakta hydrologiska förhållanden och en opåverkad hydrokemi. Hydrologin spelar en mycket viktig roll och ska inte försämrans genom till exempel dikning eller exploatering, och naturtypen ska inte växa igen med träd eller buskar. Myrens struktur, funktion och typiska arter ska finnas kvar. Näringsstatusen ska vara opåverkad av till exempel gödsling. Arealen av naturtypen ska inte minska.

- » Arealen ska uppgå till minst 3,6 hektar.
- » Den öppna arealen ska motsvara arealen vid utpekandet.
- » Naturlig hydrologi/hydrokemi med en hög grundvattennivå.
- » Ingen påverkan från dikning eller markavvattning.
- » Befintliga strukturer ska finnas kvar i samma omfattning och spridning.
- » Naturlig näringsstatus (ej gödningspåverkat).
- » Hävd bör upprätthållas där det tidigare förekommit.
- » Markslitage på grund av exempelvis terrängkörning och promenadvägar ska ej förekomma eller vara försumbar.

Hotbild för Öppna mossar och kärr (7140)

Befintliga och tidigare genomförda ingrepp i form av dikning och andra markavvattnande åtgärder liksom dämning påverkar naturtypens hydrologi och hydrokemi. Detta kan ge konsekvenser på vegetation och torvbildning samt torvnedbrytning även om ingreppet skett utanför området. Effekterna kan vara uttorkning, ökad igenväxning och erosion. Upphörd hävd är också ett starkt hot mot naturtypen, då risken att myren växer igen är överhängande.

Skogsbruk, avverkning, terrängkörning med mera påverkar hydrologi, lokalklimat och markstruktur genom bland annat körskador och ökad vindpåverkan samt solinstrålning. Avverkning, spridning av kalk, aska eller gödningsämnen i närliggande områden kan orsaka läckage av näringsämnen till området genom luftburen deposition eller transport med tillrinnande vatten och skapa drastiska förändringar i vegetationens artsammansättning. Den blöta miljön är känslig för terrängkörning och kraftigt tramp.

- » Dikning, vägbyggnation och andra markavvattnande åtgärder liksom dämning kan påverka hydrologi och hydrokemi.
- » Skogsbruk kan påverka hydrologi, lokalklimat och markstruktur.
- » Terrängkörning kan skada markstruktur och vegetation.
- » Avverkning i närområdet kan orsaka läckage av näringsämnen.
- » Spridning av kalk, aska eller gödningsämnen kan förändra näringsammansättning och hydrokemin.
- » Upphörd hävd kan leda till igenväxning.
- » Alltför intensivt tramp och bete.

Bevarandeåtgärder för Öppna mossar och kärr (7140)

Eventuella diken bör läggas igen för att återställa en naturlig hydrologi, och på mossar och kärr med förhöjd näringsnivå kan röjning av igenväxningsvegetation behövas. Tidigare hävdade delar av myren behöver ofta fortsatt hävd för att inte växa igen. Denna hävd bör anpassas efter historiskt bruk av marken. Alltför kraftigt tramp eller terrängkörning kan medföra markslitage och vegetations-skador som tar lång tid att läka.

- » Eventuella diken bör läggas igen.
- » Upprätthållen hävd där hävdprägel finns.
- » Saltstenar bör ej placeras i eller i direkt anslutning till myrområdet.
- » Terrängkörning bör begränsas.

Bevarandestatus för Öppna mossar och kärr (7140)

För detta område bedöms naturtypen preliminärt ha gynnsam bevarandestatus. Observera att området är otillräckligt undersökt, varför bevarandestatusen inte med säkerhet kan fastställas.

Att naturtypen anses ha gynnsam bevarandestatus baseras på att de flesta mål är uppfyllda. Populationerna av de typiska arterna bedöms vara livskraftiga och det saknas dokumenterad negativ påverkan på naturtypens strukturer. Nationellt bedöms naturtypen ha gynnsam bevarandestatus.

Naturtypen bedöms ha gynnsam bevarandestatus på nationell nivå i den alpina zonen men otillfredsställande i den boreala zonen. Skälet är den pågående igenväxningen av öppna myrar. Igenväxningen kommer troligen att fortsätta som ett resultat av fortsatt kvävenedfall, hydrologisk påverkan och upphörd hävd. Den hydrologiska störningen förväntas fortsätta då storskalig dikesrensning efterfrågas av skogsbruket.

8110 – Silikatrasmarker

0,4 hektar

Silikatrasmarker är knutna till fjällområden och förekommer därför i stort sett bara inom den alpina regionen, med några enstaka områden på isolerade fjäll i boreal region. Typiska silikatrasmarker utgörs av en så kallad talusbildning (rasade block och stenar ansamlade vid foten av en bergvägg).

För att klassificeras som rasmark krävs då en lutning på minst 30 meter och en utsträckning i sidled på minst 20 meter. Utsträckningen av slutningens markplan ska vara minst 20 meter och minst 70 procent av ytan ska bestå av block, sten, grus eller annuell vegetation.

Florans artsammansättning varierar mellan olika områden beroende på bergartens näringshalt, mikroklimatet samt slutningens lutningsriktning och benägenhet för ras och vittring. Naturtypen kännetecknas av störningar som ras och snöskred, och domineras därför av ytor som saknar sammanhängande vegetation av kärlväxter. De övre delarna av rasbranter är ofta viktiga tillhåll för rovfåglar som utnyttjar dessa till att bygga bo, som rastplats eller för att spana efter faror och/eller föda.

Bevarandemål för Silikatrasmarker (8110)

Den för naturtypen karakteristiska artsammansättningen och variationen är beroende av de strukturer och funktioner som utgör förutsättningarna för naturtypen. För lavar är det ett faktum att luftkvaliteten påverkar bevarandestatus och artsammansättning, och då lavar utgör en stor del av de karaktäristiska och typiska arterna är ren luft en viktig faktor.

Då jordtäcket ofta är väl dränerande är opåverkad hydrologi en förutsättning för att behålla fuktigheten i naturtypen. Fortgående sluttningsprocesser som ras, laviner eller slasklaviner (starkt uppblötta snölaviner) med talusbildning krävs för att bevara naturtypen. I detta ingår måttlig störning (som tramp) för att hindra etablering av ett sammanhängande vegetationstäck. De typiska arterna i naturtypen ska vara livskraftiga och arealen ska inte minska.

- » Arealen ska uppgå till minst 0,4 hektar.
- » Ostörd hydrologi i hela naturtypen.
- » Naturliga processer ska fortgå.
- » Luftkvaliteten ska vara god.
- » Arter typiska för naturtypen ska finnas och vara livskraftiga.

Hotbild för Silikatrasmarker (8110)

Mänsklig påverkan genom bergtäkter och skogsbruk är ett hot mot naturtypen, trots att området ofta är otillgängligt. Bergtäkter betyder att substratet (blocken och stenarna) försvinner.

Skogsbruk skapar indirekta förändringar i hydrologi och mikroklimat som påverkar artsammansättningen. Luftföroreningar har en direkt negativ effekt på vissa arter (främst lavar) och en indirekt effekt via förorening av jord och

vatten. Klimatförändringar kan leda till förändrad konkurrenssituation där vissa arter gynnas på bekostnad av andra, bland annat genom en utbredning av stabiliserande vegetation.

Utebliven störning (naturliga processer så som ras, laviner samt tramp) kan betyda att naturtypen växer igen. Dock kan alltför intensiv störning av tramp från människor och djur betyda att arter som etablerar sig långsamt slås ut.

- » Bergtäkt utgör ett hot för strukturer, funktioner och artsammansättning.
- » Skogsbruk kan påverka hydrologin på ett negativt sätt så att de blir för torrt.
- » Luftföroreningar har en direkt negativ effekt på artsammansättningen.
- » Klimatförändringar kan leda till förändrad artsammansättning.
- » Utebliven störning av tramp (såväl människor som djur) leder till igenväxning.
- » Alltför intensiv störning av tramp kan förhindra etablering av vissa arter.

Bevarandeåtgärder för Silikatrasmarker (8110)

Naturtypen ska präglas av kontinuerlig störning i sådan grad att ett sammanhängande vegetationstäckte inte etableras. Luftkvaliteten ska vara god, och barriärer mot eventuella föroreningskällor i närområdet bör främjas.

- » Störningsprägel bör upprätthållas.
- » God luftkvalité ska främjas.

Bevarandestatus för Silikatrasmarker (8110)

För detta område bedöms naturtypen preliminärt ha gynnsam bevarandestatus. Observera att området är otillräckligt undersökt, varför bevarandestatusen inte med säkerhet kan fastställas.

Att naturtypen anses ha gynnsam bevarandestatus baseras på att de flesta mål är uppfyllda. Populationerna av de typiska arterna bedöms vara livskraftiga och det saknas dokumenterad negativ påverkan på naturtypens strukturer. Nationellt bedöms naturtypen ha gynnsam bevarandestatus.

9010 – Taiga

236,0 hektar

Som taiga räknas skog med relativt liten mänsklig påverkan och vars strukturer och funktioner liknar dem i en urskogsartad skog eller en naturskog. Skogen kan vara påverkad av människan genom plockhuggning eller skogsbete, men aldrig kalavverkad och kan bestå av olika typer av både granskog, tallskog och blandskog. Viktigt är att det finns en skoglig kontinuitet och att träden är i olika åldrar och storlekar, och att död ved finns i sådana mängder att arter och processer typiska för naturskogar kan finnas och fortgå.

Brand har varit en mycket viktig störningsfaktor med återkommande bränder i stora delar av den västliga taigan i Jämtlands län. Många hotade arter är beroende av brand för sin existens. Lika viktiga är emellertid de brandrefugiala (brandskyddade) områdena som aldrig eller sällan brunnit, där arter som har sämre förmåga att klara storskaliga störningar har kunnat överleva.

Bevarandemål för Taiga (9010)

Taigan ska huvudsakligen präglas av naturliga processer. Träd i olika åldrar och dimensioner ska finnas, dessutom ska död ved finnas i stor mängd och olika grader av nedbrytning. Skogen ska lämnas utan påverkan av avverkning, dikning eller annan verksamhet i eller i anslutning till området som på ett negativt sätt kan påverka hydrologin eller hydrokemin. I naturtypen ska endast inhemska arter finnas. Arealen av naturtypen ska inte minska.

För att ytterligare kunna utveckla de strukturer och funktioner som karakteriserar en naturskog ska brandpräglade delar av taigan vara fortsatt kontinuerligt påverkad av brand och hysa brandgynnade arter. Både tall och lövträd i olika åldrar bör finnas inom området och det ska finnas förutsättningar för nya generationsetableringar av dessa. Grandominerade delar ska präglas av lång kontinuitet och hysa arter typiska för sådan skog. Även skogen som omger taigan bör ha lång kontinuitet för att säkerställa att naturtypen inte utsätts för kanteffekter.

- » Arealen ska uppgå till minst 236,0 hektar.
- » Naturliga processer såsom brand ska förekomma.
- » Skogen ska vara olikåldrig och flerskiktad.
- » Naturlig hydrologi och hydrokemi i hela naturtypen.
- » Endast inhemska arter ska förekomma.
- » Död ved i olika dimensioner och nedbrytningsstadier ska förekomma med minst 20 kubikmeter per hektar, alternativt med minst 15 procent av virkesvolymen.
- » Minst 20 procent av den döda veden ska vara stående.
- » Runt området bör finnas en buffertzona med skoglig kontinuitet.

Hotbild för Taiga (9010)

Nationellt sett är skogsbruk det största hotet mot naturtypen. Även skogsbruk i anslutning till området kan innebära ett hot eftersom fragmentering av naturtypen kan innebära att arter blir för isolerade och begränsas till möjligheten att ha en naturlig spridning. Dessutom ger avverkningar i områdets omedelbara närhet upphov till kanteffekter, det vill säga att skogen öppnas upp för sol och vind varvid arter som är känsliga för uttorkning inte klarar sig. Likaså kan avverkningar, markavvattning, skogsbilvägar med mera i anslutande områden leda till att områdets hydrologi påverkas negativt.

Frånvaron av brand kan innebära att gran etablerar sig mer och mer i området vilket i sin tur kan medföra svårigheter för tallen att föryngras. Kraftig granetablering innebär inte bara ett hot mot flerskiktade tallskogar utan förhindrar även etablering av nya lövträdssuccessioner. Dessutom finns ett flertal hotade organismer som är beroende av brandpåverkade träd och bränd död ved.

Terrängkörning som innebär betydande markslitage kan innebära ett hot mot arter och naturvärden som är känsliga för tramp och annat slitage.

- » Skogsbruk eller andra exploaterande verksamheter i naturtypen.
- » Skogsbruk eller annan exploatering strax utanför området kan förändra hydrologin och/eller innebära kanteffekter.
- » Frånvaro av brand kan medföra sämre förutsättningar för vissa arter och naturtyper.
- » Högt besöksstryck kan medföra slitage på mark och arter.
- » Terrängkörning eller annan aktivitet som innebär betydande markslitage.
- » Skogsgödsling, spridning av aska eller kalkning i kringliggande områden.

Bevarandeåtgärder för Taiga (9010)

Naturtypen ska få utvecklas genom naturlig dynamik. Gamla och grova träd samt död ved i olika dimensioner och nedbrytningsstadier ska öka i omfattning. För att åstadkomma detta ska lämpliga åtgärder vidtas för det specifika området.

Naturvårdsbränning kan vara motiverat för att främja brandgynnade arter samt skapa viktiga strukturer och vidmakthålla naturliga processer. För att glesa ut skogen, öka ljusinsläppet och öka andelen död ved kan restaureringsåtgärder eller borttagande av gran vara lämpligt. Områden med huvudsakligen gammal granskog bör dock lämnas till fri utveckling. Syftet är att denna areal ska få utvecklas genom naturlig dynamik och att gamla och grova träd samt död ved i olika dimensioner och nedbrytningsstadier ska öka i omfattning.

- » Naturlig brandkontinuitet bör återskapas genom naturvårdsbränning.
- » Vid otillräcklig förekomst av död ved bör vedskapande naturvårdsåtgärder genomföras.
- » Viss naturvårdsgallring kan behövas för att skapa etableringsmöjligheter för tall och lövträd.
- » Fri utveckling av gammal granskog.
- » Besökare bör kanaliseras så att risken för slitage och störningar på mark och arter minimeras.

Bevarandestatus för Taiga (9010)

För detta område bedöms naturtypen preliminärt ha gynnsam bevarandestatus. Observera att området är otillräckligt undersökt, varför bevarandestatusen inte med säkerhet kan fastställas.

Att området som helhet anses ha gynnsam bevarandestatus baseras på att de flesta mål är uppfyllda. Skogen uppvisar stor diversitet i struktur och artförekomst samt präglas av en naturlig hydrologi. Brandkontinuitet upprätthålls i brandpräglade delar.

Nationellt sett har naturtypen ogynnsam bevarandestatus i boreal zon och otillfredsställande i alpin zon. Skälet till att naturtypen inte bedöms ha gynnsam bevarandestatus är att skogsbruksåtgärder såsom slutavverkning, röjning och gallring fortsätter. Inslag av främmande trädslag och stora klövviltstammar är

också faktorer som påverkar bevarandestatus. Den aktuella förekomstarealen ligger betydligt lägre än referensvärdet, vilket visar på att naturtypen har otillräcklig förekomst idag, dessutom minskar den i omfattning. Problematiken förväntas fortsätta och eventuellt förstärkas med ökad skogsgödsling och dikningsverksamhet.

91D0 – Skogbevuxen myr

2,1 hektar

Naturtypen förekommer på fuktiga–blöta myrar med högt liggande grundvattenyta. Näringsförhållandena är näringsfattiga–intermediära. Krontäckningen är minst 30 procent men kan även vara helt sluten. Trädslagsblandningen varierar med myrtyp och näringsförhållanden men glasbjörk, tall och gran är vanliga trädslag. Samtliga tallmossor räknas till denna typ, medan de skogbeväxta kärren får ha en krontäckning på högst 70 procent. Fält- och bottenskiktet domineras av ris, halvgräs, och vitmossor.

Skogen är, eller kan i en relativt nära framtid bli, naturskog eller efterlikna med dess egenskaper och strukturer. Det ska finnas gamla träd och död ved och en kontinuitet för de aktuella trädslagen. Skogen kan ha påverkats av bland annat plockhuggning, bete eller naturlig störning men ska vara i ett sent eller i ett relativt sent successionsstadium. Om naturliga störningsprocesser eller skötselåtgärder i syfte att imitera sådana har påverkat området kan även områden i yngre successionsstadier ingå.

Bevarandemål för Skogbevuxen myr (91D0)

Den skogbevuxna myren ska präglas av naturlig dynamik och därför bör området lämnas till fri utveckling. Det ska finnas träd i olika åldrar och dimensioner och med inslag av död ved. Skogen ska präglas av naturlig dynamik utan påverkan från skogsbruk. Hydrologin spelar en mycket viktig roll och ska inte försämrans genom till exempel dikning, körskador eller exploatering.

- » Arealen ska uppgå till minst 2,1 hektar.
- » Skogen ska präglas av naturlig dynamik.
- » Naturlig hydrologi och hydrokemi i hela naturtypen.
- » Den karakteristiska vegetationen, substraten och strukturerna ska bibehållas.
- » Typiska arter för naturtypen ska finnas och vara livskraftiga.
- » Torvtäcket ska vara stabilt eller tillväxande.

Hotbild för Skogbevuxen myr (91D0)

Dikning och andra markavvattnande åtgärder i och utanför området är stora hot som förändrar hydrologin med bland annat igenväxning och förändrad torvtillväxt som följd. Även skogsbruk, anläggning av skogsbilvägar och terrängkörning kan skada strukturer och förändra hydrologi och hydrokemi, framför allt om det sker i naturtypen eller i området där vattenföringen leder in i naturtypen.

Torbrytning ser ut att öka nationellt och detta kan komma att påverka naturtypen direkt eller indirekt då området kan bli intressant för industrin. Spridning av kalk, aska och gödningsmedel i eller utanför naturtypen förändrar näringsstatus och därigenom kan artsammansättningen förändras. Exploatering av naturtypen kan drastiskt påverka naturtypen och förutom den direkta skadan kan hydrologin påverkas negativt.

Störningar genom för högt besöksstryck som innebär betydande markslitage kan också vara ett hot. Sådant markslitage såväl som vilttramp kan försvåra etableringar av vissa arter och i slutändan slå ut dem helt från området. Detta betyder att utsättning av saltstenar i viltvårdande syfte kan åstadkomma avsevärd skada genom koncentration av tramp på ett ställe.

- » Dikning, anläggning av skogsbilvägar och andra markavvattnande åtgärder i eller i närheten av naturtypen påverkar den fysiska miljön, hydrologin och/eller hydrokemin negativt.
- » Skogsbruk kan skada naturtypen då substrat och strukturer försvinner.
- » Skogsbruk eller spridning av gödning eller kemiska ämnen i närområdet kan förändra näringsstatusen.
- » Torvbrytning kan oåterkalleligt förstöra naturtypen.
- » Spridning av kalk, aska och gödningsämnen i eller i närheten av naturtypen kan skapa förändringar på vegetationens artsammansättning.
- » Exploatering i eller i anslutning till området.
- » Intensivt tramp kan vara negativt för vissa arter.

Bevarandeåtgärder för Skogbevuxen myr (91D0)

Skogbevuxen myr bör skyddas långsiktigt, eftersom skogsbruk inte är förenligt med bevarande av naturtypen i gynnsamt tillstånd. Hydrologin bör återställas genom igenläggning av eventuella diken. För en gynnsam bevarandestatus bör eventuell oskyddad anslutande naturskog och fastmarksholmar lämnas genom frivilliga avsättningar. Skogen bör lämnas till fri utvecklig och naturlig dynamik.

- » Fri utveckling av skogsmarken.
- » Återställning av hydrologin i dikade områden är angeläget.
- » Frivilliga avsättningar kan vara ändamålsenliga för oskyddade skogsfastigheter i anslutning till naturtypen och på fastmarksholmar.
- » Saltstenar bör ej placeras ut inom naturtypen.

Bevarandestatus för Skogbevuxen myr (91D0)

För detta område bedöms naturtypen preliminärt ha gynnsam bevarandestatus. Observera att området är otillräckligt undersökt, varför bevarandestatusen inte med säkerhet kan fastställas.

Att naturtypen anses ha gynnsam bevarandestatus baseras på att de flesta mål är uppfyllda. Naturtypen bedöms ha gynnsam bevarandestatus på nationell nivå.

1926 – Slät tallkapschongbagge

Stephanopachys linearis

Slät tallkapschongbagge utvecklas främst i pågående brandljusbildningar på tall, vilket är begränsade brandskador på träd. Skadorna uppstår oftast nertill och på en sida av träden.

Trädet försöker successivt övervalla med ny bark samtidigt som skalbaggar och deras larver gnager i gränsen mellan död och levande vävnad. Detta substrat tar ofta slut efter tre till fem år, men kan i vissa fall fortgå i tio till 20 år på grova träd och träd med större skador. Arten är sällan funnen på helt branddödade eller obränd färsk död ved.

Slät tallkapschongbagge förekommer på brända barrträd, i synnerhet tall. Helt avgörande för att arten ska finna goda betingelser efter brand är att branden är tillräckligt intensiv för att orsaka brandljud, men inte så intensiv att träden dödas. Larvutvecklingen sker i den brända innerbarken och tar vanligtvis ett år. Larver och vuxna skalbaggar påträffas tillsammans året om.

Spridningsförmågan har visat sig vara måttlig hos slät tallkapschongbagge. En effektiv kolonisation verkar kunna ske till brandfält som ligger upp till en mil bort. Sannolikheten för en kolonisering på större avstånd är även beroende av storleken hos källpopulationen, ju större denna är, desto högre sannolikhet att avlägsna brandfält koloniseras. Möjligen sker spridningen till nya träd framförallt under högsommaren.

Bevarandemål för Slät tallkapschongbagge (1927)

Populationen i området ska vara livskraftig och inte minska i antal eller utbredning, annat än inom ramen av naturlig variation. Specifika populationsnivåer inom området är okända och därför kan inga kvantitativa mål sättas för arten. Dessa nivåer bör dock bestämmas. Livsmiljön ska inrymma brända barrträd och en naturlig branddynamik med regelbundna skogsbränder på landskapsnivå. Arealen lämplig livsmiljö ska inte minska.

- » Populationen av arten ska vara livskraftig.
- » Uppföljning av förekomst och livsmiljö minst vart sjätte år.
- » I området ska det finnas lämplig livsmiljö (brandskadade barrträd i naturlig branddynamik med regelbundna bränder)

Hotbild för Slät tallkapschongbagge (1927)

Fremsta hotet mot arten är frånvaro av lämpliga habitat i form av brända barrträd. Avsaknad av en naturlig branddynamik och regelbundna bränder samt effektiv bekämpning av naturligt uppkomna bränder i skogsmark.

Gallring, röjning och avverkning av brända träd efter brand avlägsnar lämpliga habitat. Skogsbruk har även mer långsiktigt försämrat förhållandena genom att likforma skogen med avseende på trädslag och ålder. Bränder i variationsrika bestånd uppnår i allmänhet mycket större naturvårdskvaliteter än bränder i likformiga, eftersom fler olika livsmiljöer skapas.

- » Avsaknad av brända barrträd, naturlig branddynamik och återkommande bränder.
- » Bekämpning av naturliga skogsbränder.
- » Skogsbruk i och i närheten av artens livsmiljö.

Bevarandeåtgärder för Slät tallkapuschongbagge (1927)

Bränd skog bör ej avverkas. Naturvårdsbränning gynnar arten, och bör anpassas så att barrträd, särskilt tallar, brandskadas, men överlever och utvecklar så kallade brandljud. Särskilt gynnsamt för arten är att bränna upprepade gånger i samma och närliggande områden.

Ett särskilt åtgärdsprogram för brandinsekter i boreal skog finns framtaget och bör om möjligt genomföras.

- » Bränd skog bör ej avverkas.
- » Naturvårdsbränningar som skapar brandljud.
- » Genomförandet av åtgärdsprogram för brandinsekter i boreal skog.

Bevarandestatus för Slät tallkapuschongbagge (1927)

För detta område bedöms arten preliminärt ha gynnsam bevarandestatus. Observera att området är otillräckligt undersökt, varför bevarandestatusen inte med säkerhet kan fastställas.

Att arten anses ha gynnsam bevarandestatus baseras på att de flesta mål är uppfyllda. Brandkontinuiteten i området upprätthålls och nya substrat för artens överlevnad skapas. Arten bedöms ha otillfredsställande bevarandestatus på nationell nivå.

1927 – Grov tallkapuschongbagge

Stephanopachys substriatus

Grov tallkapuschongbagge utvecklas främst på levande brandskadade barrträd. Arten föredrar brända granar men hittas inte sällan på brända tallar genom att dessa lättare överlever branden och utvecklar lokalt branddödade stampartier på levande träd, så kallade brandljud. Skadorna uppstår oftast nertill och på en sida av träden.

Trädet försöker successivt övervalla med ny bark samtidigt som skalbaggarna och deras larver gnager i gränsen mellan död och levande vävnad. Detta substrat tar ofta slut efter tre till fem år, men kan i vissa fall fortgå i tio till 20 år på grova tallar och tallar med större skador. Arten är sällan funnen på helt branddöd eller obränd färsk död ved.

Larvutvecklingen är vanligen ettårig. Larver och vuxna skalbaggar påträffas tillsammans året om. Spridningsförmågan har visat sig vara måttlig hos grov tallkapschongbagge. En effektiv kolonisation verkar kunna ske till brandfält som ligger upp till en mil bort. Sannolikheten för en kolonisering på större avstånd är även beroende av storleken hos källpopulationen, ju större denna är, desto högre sannolikhet att avlägsna brandfält koloniseras.

Bevarandemål för Grov tallkapschongbagge (1927)

Populationen i området ska vara livskraftig och inte minska i antal eller utbredning, annat än inom ramen av naturlig variation. Specifika populationsnivåer inom området är okända och därför kan inga kvantitativa mål sättas för arten. Dessa nivåer bör dock bestämmas. Livsmiljön ska inrymma brända barrträd och en naturlig branddynamik med regelbundna skogsbränder på landskapsnivå. Arealen lämplig livsmiljö ska inte minska.

- » Populationen av arten ska vara livskraftig.
- » Uppföljning av förekomst och livsmiljö minst vart sjätte år.
- » I området ska det finnas lämplig livsmiljö (brandskadade barrträd i naturlig branddynamik med regelbundna bränder)

Hotbild för Grov tallkapschongbagge (1927)

Främsta hotet mot arten är frånvaro av lämpliga habitat i form av brända barrträd. Avsaknad av en naturlig branddynamik och regelbundna bränder samt effektiv bekämpning av naturligt uppkomna bränder i skogsmark.

Gallring, röjning och avverkning av brända träd efter brand avlägsnar lämpliga habitat. Skogsbruk har även mer långsiktigt försämrat förhållandena genom att likforma skogen med avseende på trädslag och ålder. Bränder i variationsrika bestånd uppnår i allmänhet mycket större naturvårdskvalitéer än bränder i likformiga, eftersom fler olika livsmiljöer skapas.

- » Avsaknad av brända barrträd, naturlig branddynamik och återkommande bränder.
- » Bekämpning av naturliga skogsbränder
- » Skogsbruk i och i närheten av artens livsmiljö.

Bevarandeåtgärder för Grov tallkapschongbagge (1927)

Bränd skog bör ej avverkas. Naturvårdsbränning gynnar arten, och bör anpassas så att barrträd, särskilt tallar, brandskadas, men överlever och utvecklar så kallade brandljud. Särskilt gynnsamt för arten är att bränna upprepade gånger i samma och närliggande områden.

Ett särskilt åtgärdsprogram för brandinsekter i boreal skog finns framtaget och bör om möjligt genomföras.

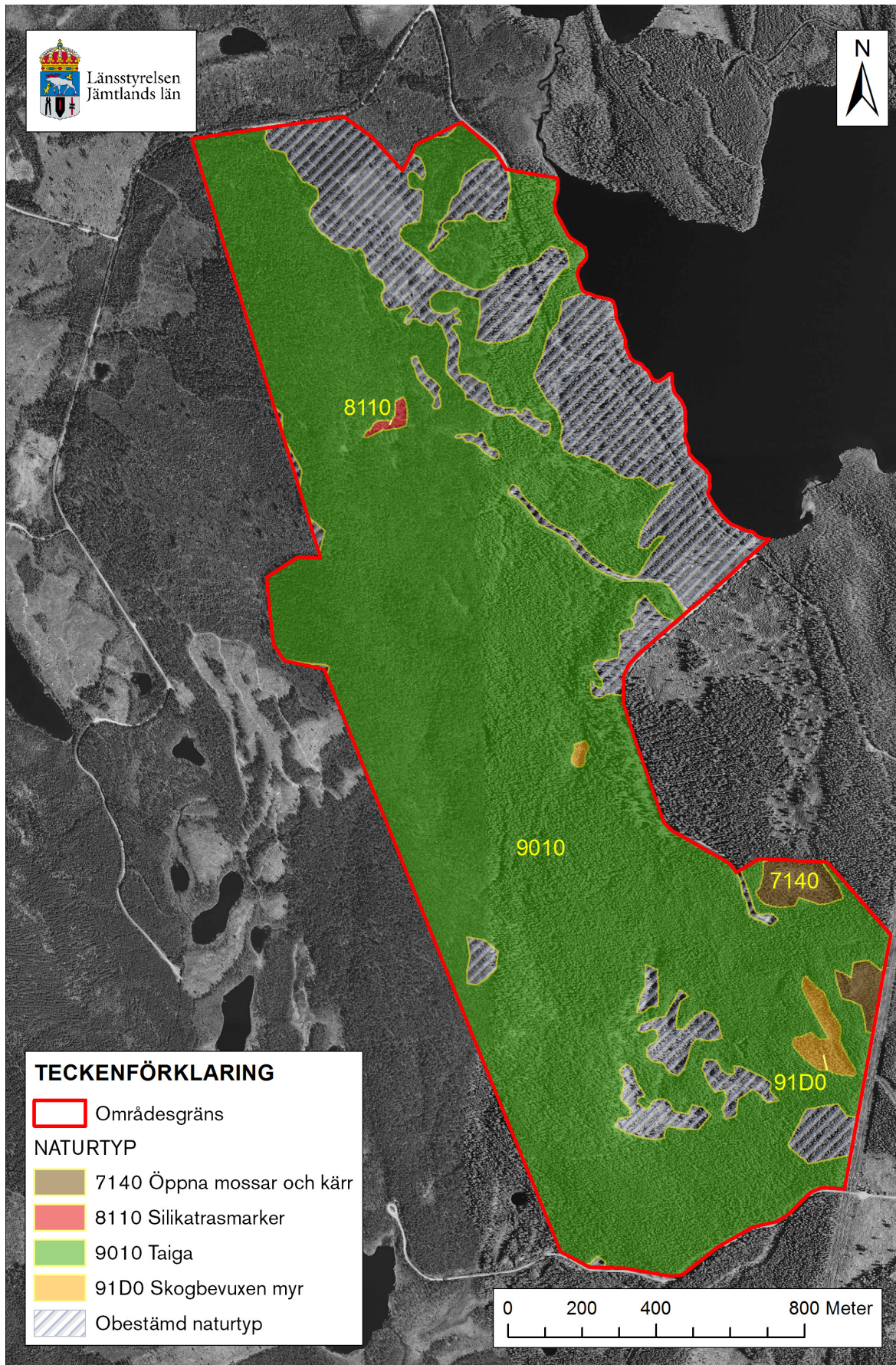
- » Bränd skog bör ej avverkas.
- » Naturvårdsbränningar som skapar brandljud.
- » Genomförandet av åtgärdsprogram för brandinsekter i boreal skog.

Bevarandestatus för Grov tallkapschongbagge (1927)

För detta område bedöms arten preliminärt ha gynnsam bevarandestatus. Observera att området är otillräckligt undersökt, varför bevarandestatusen inte med säkerhet kan fastställas.

Att arten anses ha gynnsam bevarandestatus baseras på att de flesta mål är uppfyllda. Brandkontinuiteten i området upprätthålls och nya substrat för artens överlevnad skapas. Arten bedöms ha otillfredsställande bevarandestatus på nationell nivå.

Naturtypskarta

Litteratur

Eide, W. (red.). (2014). Arter och naturtyper i habitatdirektivet – bevarandestatus i Sverige 2013. Uppsala: ArtDatabanken SLU.

Naturvårdsenheten. (2005). Bevarandeplan för Natura 2000-område Långsidberget SE0720306. Östersund: Länsstyrelsen Jämtlands Län.

Naturvårdsverket. (2003). Natura 2000 i Sverige, Handbok med allmänna råd. Stockholm: Handbok 2003:9.

Naturvårdsverket. (2011). Öppna mossar och kärr. Vägledning för svenska naturtyper i habitatdirektivets bilaga 1. Stockholm: NV-04493-11.

Naturvårdsverket. (2011). Silikatrasmark. Vägledning för svenska naturtyper i habitatdirektivets bilaga 1. Stockholm: NV-04493-11.

Naturvårdsverket. (2012). Taiga. Vägledning för svenska naturtyper i habitatdirektivets bilaga 1. Stockholm: NV-04493-11.

Naturvårdsverket. (2012). Näringsrik granskog. Vägledning för svenska naturtyper i habitatdirektivets bilaga 1. Stockholm: NV-04493-11.

Naturvårdsverket. (2012). Skogbevuxen myr. Vägledning för svenska naturtyper i habitatdirektivets bilaga 1. Stockholm: NV-04493-11.

Naturvårdsverket. (2011). Slät tallkapschongbagge. Vägledning för svenska aret i habitatdirektivets bilaga 2. Stockholm: NV-01162-10.

Naturvårdsverket. (2011). Grov tallkapschongbagge. Vägledning för svenska aret i habitatdirektivets bilaga 2. Stockholm: NV-01162-10.

Läs mer om Natura 2000:

Naturvårdsverkets hemsida
<http://www.naturvardsverket.se>

Länsstyrelsen Jämtlands läns hemsida
<http://www.lansstyrelsen.se>

Länsstyrelsen Jämtlands län

Postadress: 831 86 Östersund
Besöksadress: Residensgränd 7
Telefon: 010-225 30 00
jamtland@lansstyrelsen.se
www.lansstyrelsen.se/jamtland